

2024_CBS_04887 Uitbreiding en grote wijziging van het natuurbeheerplan Vallei van de Oude Kale (Natuurpunt vzw) - Advies

Beslissing: Goedgekeurd in besloten vergadering van 8 mei 2024

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

Filip Watteeuw, schepen; Sofie Bracke, schepen-voorzitter
Tine Heyse, schepen; Astrid De Bruycker, schepen; Sami Souguir, schepen; Bram Van Braeckvelt, schepen; Hafsa El-Bazioui, schepen; Evita Willaert, schepen; Rudy Coddens, schepen
Mieke Hullebroeck, algemeen directeur; Liesbet Vertriest, waarnemend adjunct-algemeendirecteur

Bevoegd: Astrid De Bruycker

Betrokken: Tine Heyse

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 2017 betreffende de natuurbeheerplannen en de erkenning van de natuurreservaten, artikel 6, § 3, 1° en artikel 12 §4.

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het Besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 2017 betreffende de natuurbeheerplannen en de erkenning van de natuurreservaten.

Motivering

Natuurpunt vzw is eigenaar van diverse percelen gelegen in de Vallei van de Oude Kale te Lievegem, Deinze en Gent (Drongen). De vzw vroeg in het verleden voor het gebied een erkenning als natuurreservaat aan en maakte hiertoe een natuurbeheerplan op. Deze erkenning als natuurreservaat is ook van toepassing op de percelen in de Oude Kalevallei die nog niet in eigendom zijn van Natuurpunt, het zogenaamde visiegebied of globaal kader geheten. Deze erkenning laat de vzw toe om binnen de perimeter van het globaal kader gronden aan te kopen met subsidies van de Vlaamse overheid.

Het Agentschap voor Natuur en Bos ontving recent een vraag tot uitbreiding van het erkend natuurreservaat en de wijziging van het natuurbeheerplan NBP-OV-21-0309 'Vallei van de Oude Kale'.

In uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende de natuurbeheerplannen en de erkenning van natuurreservaten (artikel 6 §3 en artikel 12 §4) dient

er bij een wijziging van een natuurbeheerplan voor een erkend natuurreserveaat advies gevraagd te worden aan het college van burgemeester en schepenen van de steden en gemeenten waarbinnen het visiegebied van het natuurreserveaat gelegen is. Conform artikel 12 van dit besluit kunnen er tijdens de consultatie- en adviesronde alleen bezwaren, opmerkingen en adviezen worden ingediend die betrekking hebben op de te wijzigen gegevens.

Het Agentschap voor Natuur en Bos vraagt aan de Stad om advies te verlenen over de voorliggende wijziging van het natuurbeheerplan en uitbreiding van het erkend reserveaat NBP-OV-21-0309 Vallei van de Oude Kale. De wijziging betreft o.a. de uitbreiding van het ruimer globaal kader. De wijzigingen staan beschreven in het document 'NBP_H1_identificatie'. 'Bijlage 1.1.2 deelnemende percelen_nieuw' toont de kaart met aanduiding van de bijkomende percelen. 'Bijlage 1.1.1.1. uitbreiding globaal kader' toont de kaart met aanduiding van de wijziging in contour van het ruimer globaal kader. Deze documenten worden als bijlage bij het advies gevoegd.

De wetgeving voorziet een termijn van 30 kalenderdagen na deze adviesvraag, en loopt tot en met 11 mei 2024. Indien deze termijn wordt overschreden, kan aan de adviesvereiste worden voorbij gegaan.

Met voorliggend advies komt de Stad aan deze adviesvereiste tegemoet. Dit advies wordt ingediend bij het Agentschap voor Natuur en Bos van de Vlaamse overheid. De Stad formuleert hierin enkel opmerkingen over de delen die op haar grondgebied gelegen zijn, en in het bijzonder over

1. enerzijds een langgerekte zone langsheen de Kalebeek tussen de Oude Kalevallei en de Merendreesesteeweg (N461); en
2. anderzijds een opgehoogde zone in de vallei van de Oude Kale, langsheen het Oudekalepad, een zijweg van de Poekstraat.

Bijgevoegde bijlage(n):

- Adviesvraag CBS wijziging natuurbeheerplan Vallei Oude Kale
- NBP_H1_identificatie.pdf
- Bijlage 1.1.1.1_Uitbreiding globaal kader.pdf
- Bijlage 1.1.2_Deelnemende Percelen_Nieuw.pdf
- Bijlage 1.1.3.1_Gewijzigde reeds erkende beheereenheden.pdf
- NBP_H4_beheermaatregelen.pdf
- NBP_H6_vergunningen.pdf
- Advies Stad i.v.m. wijziging natuurreserveaat en natuurbeheerplan Oude Kale (deel van de beslissing)

Beslissing

Beslist het volgende:

Artikel 1:

Adviseert het voorstel tot wijziging van het natuurbeheerplan en uitbreiding van het erkend

reservaat NBP-OV-21-0309 Vallei van de Oude Kale, zoals geformuleerd in het bij dit besluit gevoegde advies.

Belangrijke bepalingen

Er is geen communicatie gepland.

2024_CBS_04887 - Uitbreiding en grote wijziging van het natuurbeheerplan Vallei van de Oude Kale (Natuurpunt vzw)

Inleiding

Natuurpunt vzw is eigenaar van diverse percelen gelegen in de Vallei van de Oude Kale te Lievegem, Deinze en Gent (Drongen). De vzw vroeg in het verleden voor het gebied een erkenning als natuureservaat aan en maakte hiertoe een natuurbeheerplan op. Deze erkenning als natuureservaat is ook van toepassing op de percelen in de Oude Kalevallei die nog niet in eigendom zijn van Natuurpunt, het zogenaamde visiegebied of globaal kader geheten. Deze erkenning laat de vzw toe om binnen de perimeter van het globaal kader gronden aan te kopen met subsidies van de Vlaamse overheid.

Het Agentschap voor Natuur en Bos ontving recent een vraag tot uitbreiding van het erkend natuureservaat en de wijziging van het natuurbeheerplan NBP-OV-21-0309 'Vallei van de Oude Kale'. In uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 betreffende de natuurbeheerplannen en de erkenning van natuureservaten (artikel 6 §3 en artikel 12 §4) dient er bij een wijziging van een natuurbeheerplan voor een erkend natuureservaat advies gevraagd te worden aan het college van burgemeester en schepenen van de steden en gemeenten waarbinnen het visiegebied van het natuureservaat gelegen is. Conform artikel 12 van dit besluit kunnen er tijdens de consultatie- en adviesronde alleen bezwaren, opmerkingen en adviezen worden ingediend die betrekking hebben op de te wijzigen gegevens.

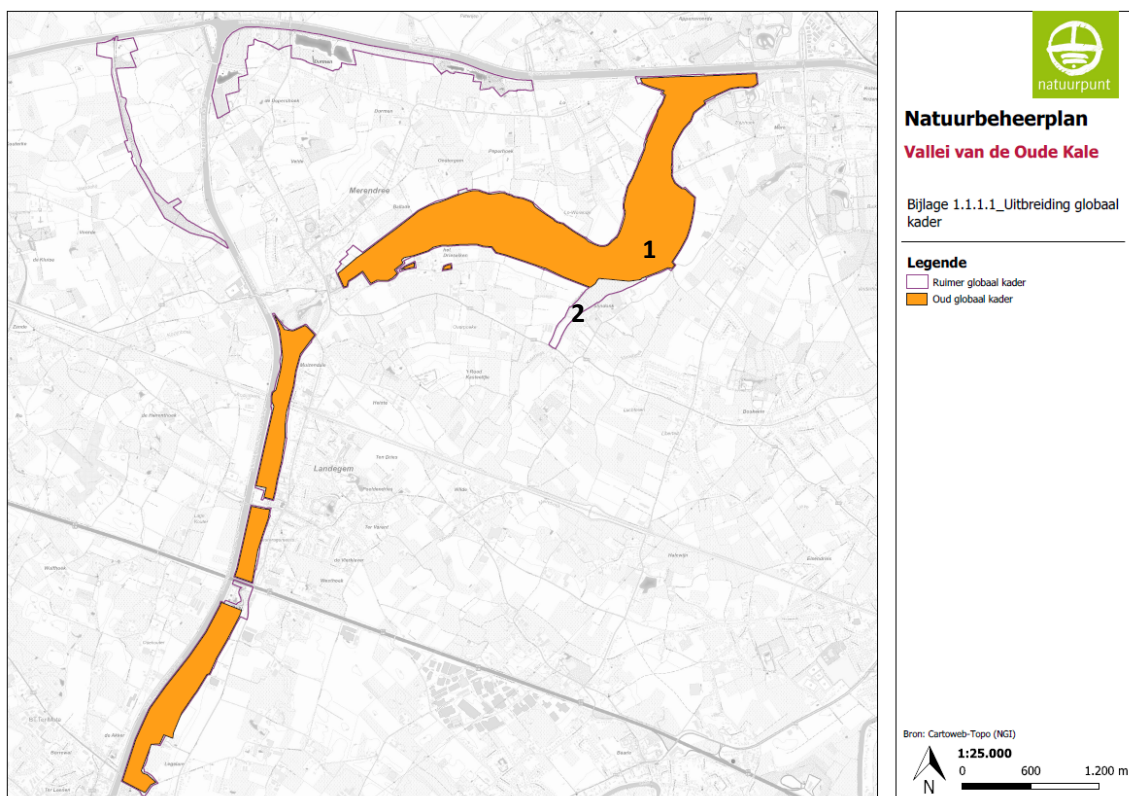
Het Agentschap voor Natuur en Bos vraagt aan de Stad om advies te verlenen over de voorliggende wijziging van het natuurbeheerplan en uitbreiding van het erkend reservaat NBP-OV-21-0309 Vallei van de Oude Kale. De wijziging betreft o.a. de uitbreiding van het ruimer globaal kader. De wijzigingen staan beschreven in het document 'NBP_H1_identificatie'. 'Bijlage 1.1.2 deelnemende percelen_nieuw' toont de kaart met aanduiding van de bijkomende percelen. 'Bijlage 1.1.1.1. uitbreiding globaal kader' toont de kaart met aanduiding van de wijziging in contour van het ruimer globaal kader. Deze documenten worden als bijlage bij het advies gevoegd.

De wetgeving voorziet een termijn van 30 kalenderdagen na deze adviesvraag. Indien deze termijn wordt overschreden, kan aan de adviesvereiste worden voorbij gegaan. Met voorliggend advies komt de Stad aan deze adviesvereiste tegemoet.

Advies Stad Gent

De Stad Gent formuleert in haar advies enkel opmerkingen over de delen die op haar grondgebied gelegen zijn. Slechts een beperkt deel van (de uitbreiding van) het natuureservaat bevindt zich op Gents grondgebied. Concreet betreft het (zie ook aanduiding op kaart hieronder)

1. enerzijds een opgehoogde zone in de vallei langsheen het Oudekalepad, een zijweg van de Poekstraat; en
2. anderzijds een langgerekte zone langsheen de Kalebeek tussen de Oude Kalevallei en de Merendreesesteeweg (N461).

Kaart 1. Situering van de uitbreiding van het visiegebied voor de Oude Kale op Gents grondgebied, met aanduiding van relevante zones 1 en 2 op Gents grondgebied.

Context

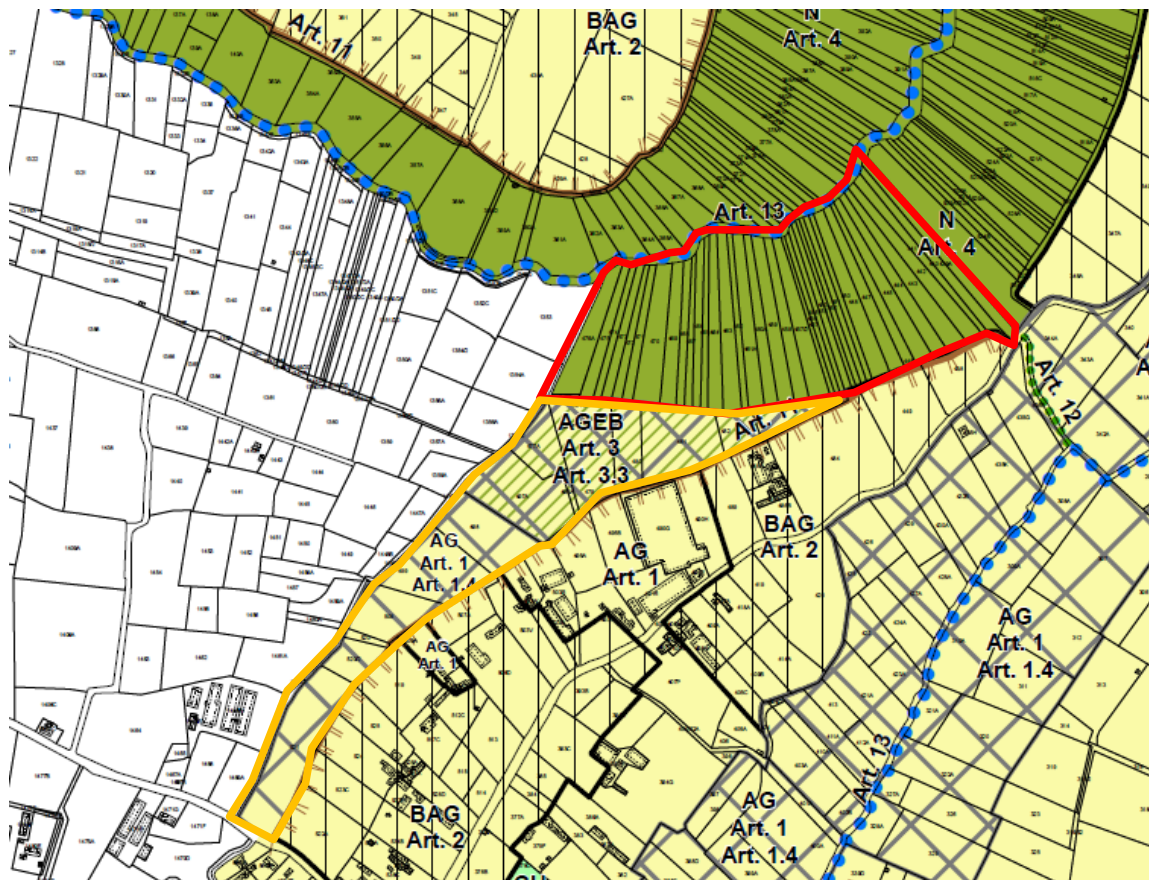
Op 11 maart 2022 werd het gewestelijk RUP “vallei van de Oude Kale, Vinderhoutse Bossen en Appensvoorde” definitief vastgesteld door de Vlaamse regering. Dit gewestelijk RUP beslaat delen van het grondgebied van Gent (deelgemeente Drongen), Lovendegem en Nevele. De Stad Gent was destijds als adviesverlenende instantie betrokken bij de opmaak van het RUP. Het plan had tot doelstelling om bijkomende natuur- en bosgebieden vast te leggen, in aansluiting op de goedgekeurde landinrichtingsprojecten voor de Oude Kale en de groenpool Vinderhoutse Bossen. Het landinrichtingsproject voor de Vinderhoutse bossen is intussen nog lopende; deze groenpool in het westen van Gent is volop in ontwikkeling. Het landinrichtingsproject voor de vallei van de Oude Kale werd goedgekeurd in 2002 en afgerond in 2012.

Als onderdeel van het landinrichtingsproject Oude Kale werden een aantal percelen ingericht in functie van natuur, werd er een brede oeverstrook gerealiseerd om inspoeling van meststoffen en pesticiden tegen te gaan, en werd een wandelnetwerk gerealiseerd. Natuurpunt vzw, en in het bijzonder de beheergroep Oude Kale, is reeds lang actief bij het beheren van delen van deze vallei als natuureservaat.

Voorafgaande opmerking met betrekking tot de planningscontext

De Stad merkt op dat de getoonde ruimtelijke bestemming op de website van het openbaar onderzoek enkel het gewestplan vermeldt en toont. Deze informatie is gedateerd. Zoals in het hoofdstuk “Identificatie” correct is aangegeven, is intussen het gewestelijk RUP van kracht. In dit GRUP werd het grootste deel van het natuureservaat omgezet naar natuurgebied. Dit is ook van

toepassing voor zone 1 op Gents grondgebied. Zone 2 werd deels bestemd als agrarisch gebied met ecologisch belang (AGEB – Art. 3.3), anderzijds naar agrarisch gebied met overdruk natuurverweving (AG – Art. 1.4 (AGNVW)), zoals zichtbaar op onderstaande uitsnede van het GRUP.

Kaart 2. Uitsnede uit het gewestelijk RUP "Vallei van de Oude Kale, Vinderhoutse Bossen en Appensvoorde (BS 11/5/2022), met aanduiding van relevante zones 1 (rood omlijnd) en 2 (oranje omlijnd) op Gents grondgebied.

In voorliggend voorstel van uitbreiding van het globaal kader neemt Natuurpunt het volledige natuurgebied op, alsook de zones gelegen in de bestemmingen agrarisch gebied met ecologisch belang en agrarisch gebied met overdruk natuurverweving. De delen die in het GRUP werden aangeduid als (bouwvrij) agrarisch gebied zijn gerespecteerd en niet opgenomen in het globaal kader.

Zone 1 langsheen het Oudekalepad

Deze deelzone was voorheen al opgenomen binnen de contour van het natuurreservaat. Op deze opname kunnen dan ook geen opmerkingen meer gemaakt worden. De Stad heeft evenwel nog een aantal bedenkingen bij de vooropgestelde doelen voor deze zone en het bijhorende beheer.

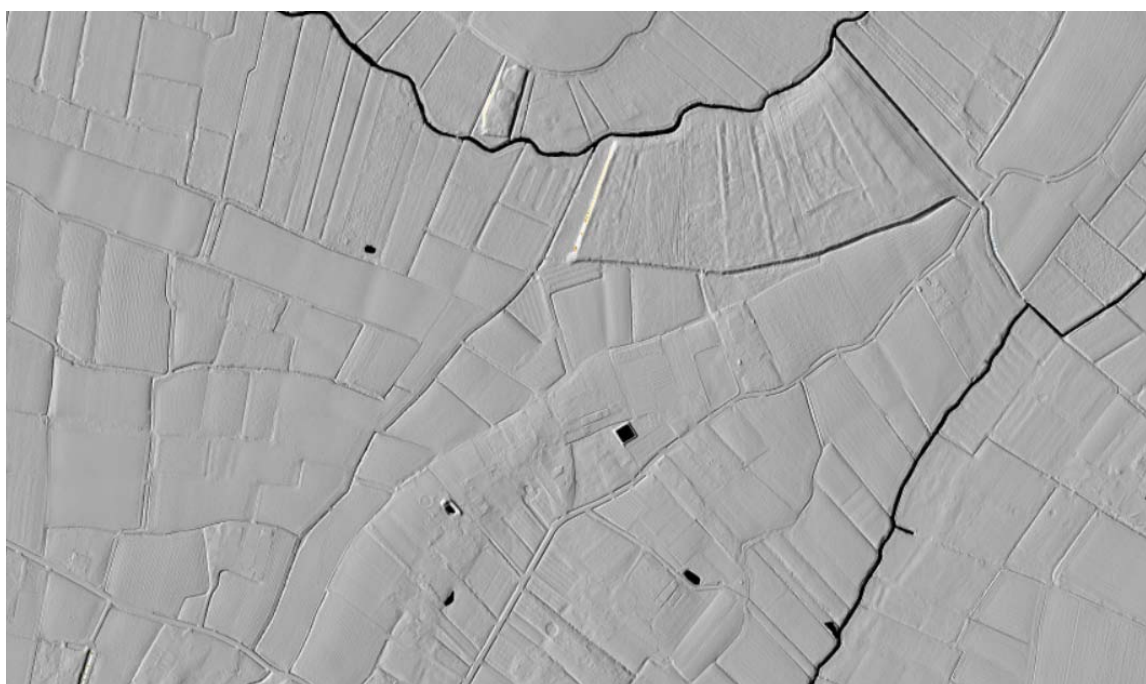
Ontbrekende informatie

In het dossier wordt verwezen naar de bodemkaart, die werd opgemaakt in de jaren 1960 en nog steeds als één van de belangrijke basiskaarten dient voor het onderzoek naar natuurdoelstellingen in Vlaanderen. Specifiek voor de Oude Kalevallei blijkt hieruit dat er een veenbodem in het gebied is (groene en bruine zones op kaart 3), hetgeen haar enorm natuurpotentieel verklaart. De Stad wenst

echter op te merken dat de bodemkaart voor wat betreft zone 1 niet correct is. In de jaren '70-'80 bevond zich hier een stort voor huishoudelijk afval en grof vuil dat later met een beperkt laagje aarde werd afgedekt. Dit stort is zichtbaar als ophoging in het landschap, zoals ook zichtbaar op kaart 4, het Digitaal Hoogtemodel.

Kaart 3. Uitsnede uit de bodemkaart, met aanduiding van zone 1 (rood omlijnd).

Kaart 4. Uitsnede uit het digitaal hoogtemodel Vlaanderen, waarbij het hoger gelegen stort herkenbaar aanwezig is.

Natuurdoelstellingen voor deze deelzone vs bosbalans

Concreet betekent de aanwezigheid van het stort dat op deze locatie nooit het graslandpotentieel kan gerealiseerd worden, zoals dat in de rest van de vallei het geval is. Om die reden vroeg de Stad, in de loop van het proces van de opmaak van het GRUP, meermaals om op deze locatie niet naar graslanddoelstellingen te streven, maar bos aan te planten. Het volgende werd telkens in haar adviezen (waarvan het laatste goedgekeurd door de gemeenteraad op 25 mei 2021) meegegeven:

“Het stadsbestuur is van mening dat het oud stort, dat zowel landschappelijk als landbouwkundig weinig waarde heeft, volledig als bosgebied zou herbestemd moeten worden. Dit kwam naar boven tijdens de workshop, maar ook het Landinrichtingsplan Oude Kale voorziet bebossing op deze locatie. Een bosbestemming hoeft een eventuele (latere) sanering niet in de weg te staan. De Stad ziet hier een mogelijkheid om ca. 10 ha als bos te bestemmen.”

figuur 2: tentatief ontwerp bebossing Meirebeekvallei

Kaart 5. Aanduiding van de gewenste bosstroken in de Meirebeekvallei en de vallei van de Oude Kale op Gents grondgebied, resultaat van een workshop inzake bebossing van 4 november 2013.

Dit gebied van ca. 10 à 12 ha groot wordt door de Stad nog steeds beschouwd als een te bebossen gebied. De natuurbestemming maakt dit ook mogelijk. In voorliggend dossier neemt Natuurpunt geen enkele bosdoelstelling op. Beheer in hoofdzaak gericht op open en halfopen landschap. Zo blijft de bosbalans op de website 0. Bij de doelhabitats werd enkel het habitat doornstruweel opgenomen (rbbbsp). Dit habitat komt juridisch gezien niet in aanmerking als bos, wat de Stad een gemiste kans vindt.

Het is begrijpelijk dat zich op deze locatie nooit een hoog, oud bos zal kunnen ontwikkelen: de leeflaag is immers te dun en bomen zullen heel snel omvallen. Mits het toevoegen van enkele lagere boomsoorten aan het doornstruweel, zoals meidoorn en sleedoorn, kan dit echter toch als bos beschouwd worden. De Stad vraagt dan ook om het doelhabitat voor deze zone dusdanig aan te passen dat er op deze locatie wel degelijk sprake kan zijn van bos en dit op termijn zal leiden tot de bebossing/verbossing van deze zone. De Stad vraagt ook om hieromtrent verder in overleg te gaan met Natuurpunt.

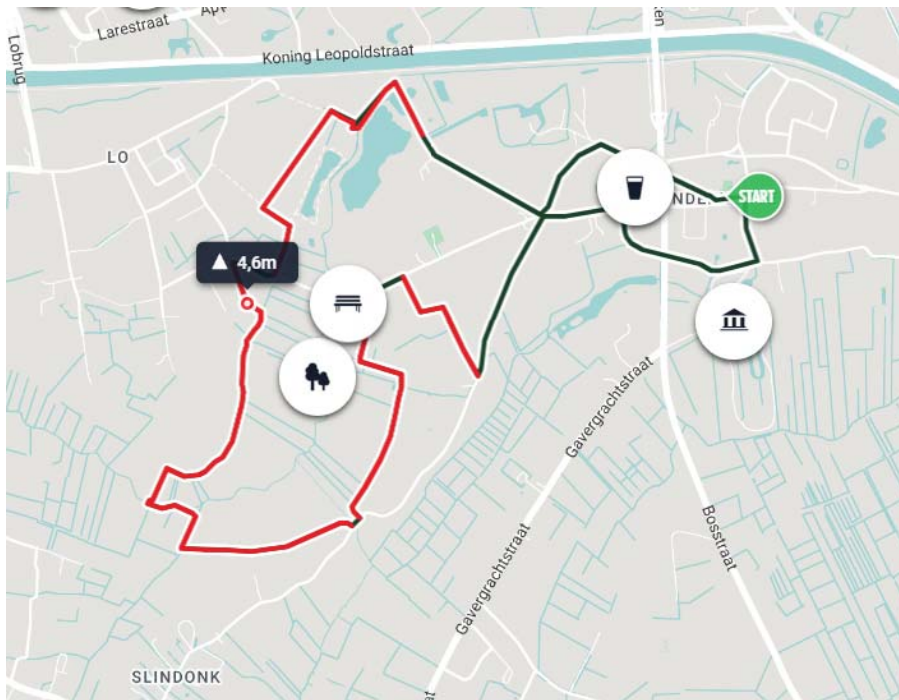

Afbeelding 1. Vermelding van de bosbalans voor het natuurbeheerplan van de Oude Kale. Bron: website ANB

Toegankelijkheid

Natuurpunt geeft aan dat de toegankelijkheidsregeling voor dit gebied zal opgemaakt worden op korte termijn. De Stad vraagt om bij de opmaak hiervan betrokken te worden. Het is belangrijk dat de in het landinrichtingsproject uitgewerkte wandellussen toegankelijk blijven voor wandelaars, en dan zeker deze die ook deels over Gents grondgebied loopt (zie kaart hieronder). De Stad is beheerder van de trage wegen ter plekke, en in dit het gebied betreft dit specifiek het Oudekalepad dat vanaf de Poekstraat richting de vallei gaat. **Deze weg dient ten allen tijde toegankelijk te blijven voor voetgangers en beheerverkeer.**

Natuurpunt vraagt daarnaast een vrijstelling van omgevingsvergunning voor het plaatsen of herinrichten van kleinschalig recreatief-toeristische infrastructuur. Specifiek gaat het om zitbanken, picknicktafels en infopanelen. Het plaatsen van dergelijke infrastructuur langs het Oudekalepad op Gents grondgebied dient evenwel voorbesproken te worden met de Groendienst, in functie van beheer. Enkel mits schriftelijk akkoord kan dergelijke infrastructuur geplaatst worden. Vuilnisbakken worden sowieso niet toegelaten.

Kaart 6. Wandellus Oude Kalevallei die zicht uitstrekt op Gents grondgebied en werd gerealiseerd als onderdeel van het VLM-landinrichtingsproject Oude Kale (2012)

Ontheffing kappen bomen

Natuurpunt vraagt een vrijstelling van omgevingsvergunning voor het vellen van hoogstammige bomen, louter in functie van veiligheidsoverwegingen (voor wandelaars, de beheerders van de waterlopen of aangrenzende landbouwers). De Stad kan hiermee slechts akkoord gaan op voorwaarde dat na vellen hetzelfde aantal bomen heraangeplant wordt. Canadapopulieren dienen te worden vervangen door inheemse soorten.

Zone 2 langsheen de Kalebeek (parallel met de Poekstraat)

Deze zone heeft een totale kadastrale oppervlakte van ca. 8,60 ha. Daarvan is 4,69 ha gelegen in AGEB en 3,91 ha in AGNVW. De zone AGEB valt volgens de Vlaamse Code Ruimtelijke Ordening onder de Ruimtelijk Kwetsbare Gebieden (net zoals de natuur- en de bosgebieden), de zone AGNVW is dat niet. Van deze 8,60 ha is 6 ha in privaat eigendom en 2,60 ha is in eigendom van OCMW Gent. Van deze 2,60 ha ligt 1 ha in AGEB en 1,60 ha in AGNVW.

Relatie met het gewestelijk RUP

Voor deze zone was de Stad in het verleden – ten tijde van de opmaak van het GRUP – ook steeds vragende partij voor het herbestemmen van de strook langs de Kalebeek, in eerste instantie naar natuurgebied, later naar Agrarisch Gebied met Ecologisch Belang (AGEB). Dit werd als volgt geformuleerd in het gecoördineerd advies van de Stad, zoals goedgekeurd door de Gentse gemeenteraad op 25 mei 2021:

“Ook binnen de Meirebeek- en Kalebeekvallei moet voldoende aandacht zijn voor het creëren van een groenblauw netwerk. Tegelijkertijd begrijpt de Stad dat de landbouwsector al sterk getroffen wordt door verschillende initiatieven in deze omgeving. De Stad vraagt dan ook om de vallei van de

Meirebeek en de Kalebeek, die op dit moment een bestemming hebben als 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' te herbestemmen naar 'agrarisch gebied met ecologisch belang'. Op die manier blijft landbouw hier de hoofdfunctie, maar worden wel meer kansen geboden om een groen raamwerk te creëren."

Er werd uiteindelijk beslist door de Vlaamse Regering om een deel van deze deelzone om te zetten naar enerzijds agrarisch gebied met ecologisch belang (AGEB – Art. 3.3), anderzijds naar agrarisch gebied met overdruk natuurverweving (AG – Art. 1.4 (AGNVW)), zoals zichtbaar op kaart 2. De verschillen tussen beide bestemmingen zijn eerder beperkt, met dat verschil dat in agrarisch gebied met ecologische belang landbouwkundige handelingen slechts mogelijk zijn voor zover deze de natuurwaarden van het gebied in stand houden. De planologische grens tussen beide bestemmingen volgt geen logische lijn. De karakteristieken van het gebied zijn vergelijkbaar.

In deze gebieden zijn de volgende stedenbouwkundige voorschriften van toepassing:

AG
<p><i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'landbouw'.</i></p> <p>Artikel 1. Agrarisch gebied</p> <p>Artikel 1.1 Het gebied is bestemd voor de beroepslandbouw. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten. Een landbouwbedrijfszetel mag alleen de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten bevatten, alsook verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover die een integrerend deel van het bedrijf uitmaken.</p> <p>Artikel 1.2 In het gebied zijn ook aan de landbouw verwante bedrijven toegelaten voor zover hun aanwezigheid in het agrarisch gebied nuttig of nodig is voor het goed functioneren van de landbouwbedrijven in de omgeving én ze gevestigd worden in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies. Die bedrijven moeten een directe en uitsluitende relatie hebben met de aanwezige landbouwbedrijven door afname of toelevering van diensten of producten. Primaire bewerking of opslag van producten is toegelaten. Verwerking van producten is uitgesloten, met uitzondering van mestbehandeling en mestvergistings.</p> <p>Artikel 1.3 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:</p> <ul style="list-style-type: none">- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien,- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie,- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden en het voorkomen van droogte,- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen <p>zijn toegelaten voor zover gebruik wordt gemaakt van de technieken natuurtechnische milieubouw.</p> <p>De in artikel 1.1 tot 1.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.</p> <p>Artikel 1.4</p> <p><i>Aanduiding in overdruk</i> <i>Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i></p> <p>Het in overdruk aangeduide gebied is een natuurverwevingsgebied waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevensgeschikt zijn.</p> <p>In het als natuurverwevingsgebied aangeduide gebied gelden ten aanzien van de artikels 1.1 tot 1.3 volgende bijkomende bepalingen:</p>

- De vermelde handelingen zijn toegelaten voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden worden.
- Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten.
- Het oprichten van gebouwen en vergelijkbare constructies is niet toegelaten.

Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'landbouw'.

Artikel 3. Agrarisch gebied met ecologisch belang

Artikel 3.1

Het gebied is bestemd voor beroepslandbouw.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten, behoudens het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies.

In het agrarisch gebied met ecologisch belang zijn de bovenvermelde handelingen slechts toegelaten voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden worden.

Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten.

Artikel 3.2

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien,
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie,
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden en het voorkomen van droogte,
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen

zijn toegelaten voor zover gebruik wordt gemaakt van de technieken natuurtechnische milieubouw

De in artikel 3.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.

Artikel 3.3

Aanduiding in overdruk

Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.

Het in overdruk aangeduide gebied is een natuurverwevingsgebied waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevensgeschikt zijn.

In het als natuurverwevingsgebied aangeduide gebied gelden ten aanzien van de artikels 3.1 tot 3.2 volgende bijkomende bepalingen:

- De vermelde handelingen zijn toegelaten voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden worden.
- Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten.

Het GRUP doet verder geen enkele uitspraak over welke de natuurwaarden van het gebied specifiek zijn, noch over hoe deze in stand kunnen gehouden worden, hersteld of verbeterd.

In de voorliggende wijzigingsaanvraag doet Natuurpunt hieromtrent het volgende voorstel:

“Uitbreiding parallel met de Poekstraat: een deel van deze uitbreiding is gekarteerd in het gewestelijk RUP als agrarisch gebied met ecologisch belang en een deel als agrarisch gebied, deze zone is binnen dit GRUP aangeduid als natuurverwevingsgebied. Voor beide is de clausule opgenomen dat er handelingen moeten genomen worden in kader van het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie. Langs deze uitbreiding loopt de Kalebeek. De natuurdoelen die we willen bereiken voor deze deeluitbreiding liggen in lijn met de vooropgestelde landbouwdoeleinden. Er worden enkel

graslanddoelen vooropgesteld beheerd door landbouwers met nulbemesting. Het is cruciaal om te verstaan dat in deze ons doel van nulbemesting enkel wordt opgelegd als we zelf eigenaar zijn. Huidige eigenaars/gebruikers kunnen en willen we geen verplichtingen opleggen. In de huidige situatie is de helft van deze zone al biologisch waardevol met soortenrijke permanente cultuurgraslanden; deze graslanden hebben de potentie om te evolueren naar een mozaïek van glanshaver- en vossenstaartgraslanden. Hiernaast is deze uitbreiding ook opgenomen in het VEN-gebied Vinderhoutse bossen en kadert deze zone in een groter geheel van ecologische netwerken vooropgesteld door de overheid.

De Stad heeft ook hier nog een aantal bedenkingen bij. Vooreerst ontbreken basisdata die een impact kunnen hebben op de keuze van doelhabitats; het is ook niet duidelijk of de uitbreiding van het natuurreservaat hier tot realisatie van de natuurdoelen zal leiden.

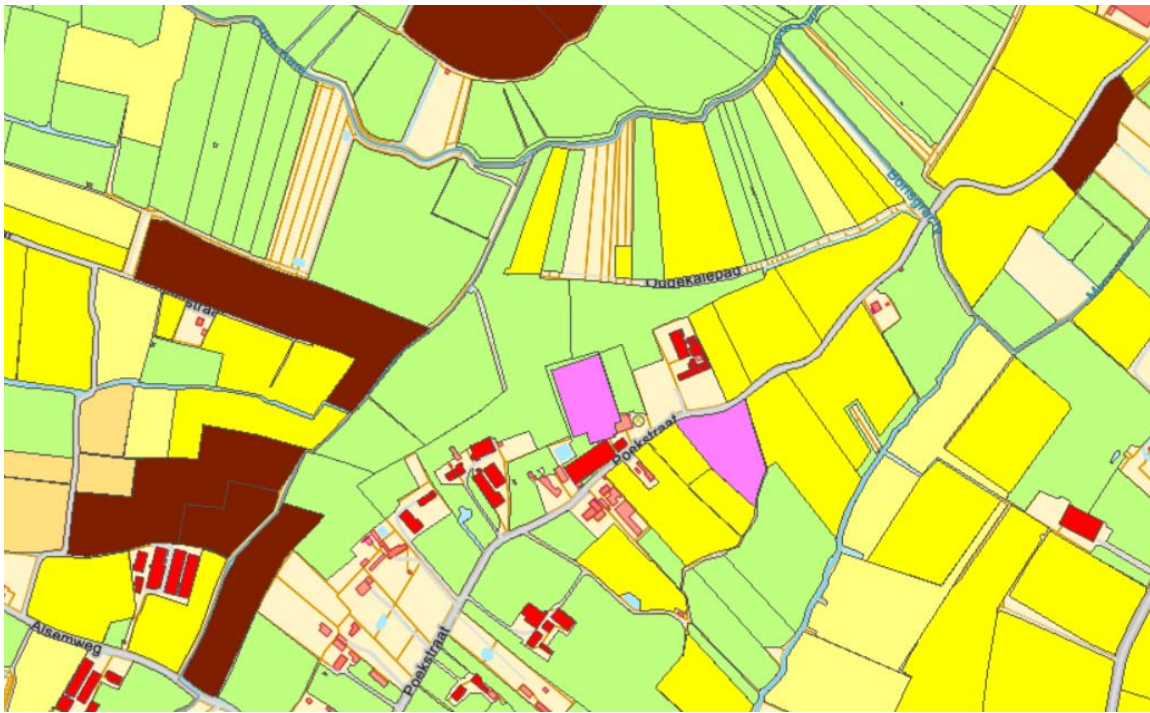
Ontbrekende gegevens

a. met betrekking tot natuur

Natuurpunt stelt voor in deze zone hetzelfde beheer te voeren als in de vallei van de Oude Kale. Hieromtrent gebeurde in het verleden echter nog geen visievorming, en er werd ook weinig onderzoek gedaan naar de doelen die in dit gebied kunnen gerealiseerd worden. Uit de bodemkaart blijkt duidelijk dat de bodemsamenstelling van het gebied onder een andere typologie valt dan deze van de Oude Kalevallei: hier bevindt zich een zandleembodem en geen veenbodem. Het is dan ook nog maar de vraag of hier op termijn enkel graslanddoelen moeten gesteld worden, en of er niet ook potenties zijn voor bosontwikkeling, zij het in beperkte mate. De Stad verwijst hierbij opnieuw naar het onderzoek dat gebeurde voor het zoeken naar ruimte voor bosontwikkeling in de Meirebeekvallei. Voor de Kalebeekvallei gebeurde dat onderzoek niet (wellicht omwille van de ligging van de beek op de stadsgrens), maar de conclusies uit het onderzoek van de Meirebeekvallei kunnen gemakkelijk naar deze locatie worden doorgetrokken. Als particulieren op termijn – gesteld dat de percelen in kwestie uit landbouwgebruik zouden verdwijnen – hun eigendom wensen te bebossen, ziet de Stad niet meteen een reden om dergelijke aanvragen te weigeren.

b. met betrekking tot landbouw

De zone is volgens geopunt.be volledig in landbouwgebruik; nagenoeg alle percelen zijn in gebruik als grasland, met uitzondering van 1 langgerekte akker. De Stad beschikt niet over detailgegevens omtrent het landbouwgebruik in deze zone; deze bevoegdheid ligt bij de Vlaamse Overheid. Er wordt in het wijzigingsdossier ook geen informatie aangereikt hieromtrent. Dit is niet onlogisch aangezien Natuurpunt vzw evenmin toegang heeft tot landbouwgebruiksgegevens. De Stad vraagt evenwel aan het Agentschap voor Natuur en Bos om deze ontbrekende informatie in het dossier in beeld te brengen en aan de Stad te bezorgen. Vanuit de Gentse landbouwvisie vinden we het immers belangrijk dat voor ruimtevragen in (varianten van) agrarisch bestemde gebieden met een mogelijke impact op landbouw de eventuele impact op landbouw in beeld gebracht wordt. Een eerste eigen screening leert ons dat nagenoeg alle gronden in eigendom of gebruik zijn van bewoners, landbouwbedrijven en/of paardenhouderijen in de naastgelegen Poekstraat. Het lijkt weinig waarschijnlijk dat deze eigenaars hun gronden snel zullen verkopen aan Natuurpunt, al wordt het als positief gewaardeerd dat Natuurpunt hier het beheer wenst te doen met landbouwers, zoals ook in andere delen van de Oude Kalevallei gebeurt.

Kaart 7. Landbouwgebruiksgegevens 2022. Bron :geopunt.be

Relatie tot de eigendommen van Groep Gent

Zoals reeds aangegeven is 2,60 ha van dit gebied in eigendom van OCMW Gent. Deze gronden zijn momenteel verpacht.

Binnen Groep Gent geldt momenteel een moratorium op de verkoop van landbouwgronden. Intussen wordt onderzocht op welke wijze Groep Gent in de toekomst met deze gronden wil omgaan. Hoewel de oefening nog lopend is, is specifiek voor de OCMW-percelen op Gents grondgebied duidelijk dat het doel is om ze in te zetten als hefboom voor het realiseren van Gentse beleidsdoelstellingen. Groep Gent heeft daarom geen intentie om tot verkoop van deze percelen aan Natuurpunt over te gaan.

Inzet betrokken OCMW percelen voor Gentse beleidsdoelstellingen

De desbetreffende OCMW-percelen in de vallei van de Kalebeek zijn momenteel, zoals vermeld, nog verpacht. Van zodra deze pachtvrij komen, zullen deze evenwel in eerste instantie door de Stad zelf worden ingeschakeld. De betrokken OCMW percelen komen qua ligging immers in aanmerking om te worden ingezet in het kader van het flankerend landbouwbeleid voor het RUP 169 Groen¹. Het RUP 169 Groen heeft een impact op sommige landbouwers die in diverse deelgebieden van het RUP actief zijn, zoals de Assels en de Noordelijke Keuzemeersen, 2 gebieden waar Natuurpunt vzw ook een actief aankoopbeleid voert. In overleg met de landbouworganisaties is daarom een pakket aan ondersteunende landbouwmaatregelen uitgewerkt. Zoals beslist door de Gentse gemeenteraad op 28 september 2021 zullen de pachtvrije landbouwgronden van OCMW Gent in de omgeving door de

¹ RUP 169 Groen is een thematisch RUP dat bestaat uit 102 deelgebieden, verspreid over de Stad, dat heeft geleid tot de bescherming van 257 ha bestaande natuur en bos, en mee zal helpen zorgen voor een natuur- en bosuitbreiding van ca. 113 ha. Het RUP werd definitief vastgesteld door de Gentse gemeenteraad op 28 september 2021.

Stad worden ingeschakeld als vervanggronden voor de landbouwers in hoofdberoep, in het kader van dit flankerend landbouwbeleid, met aandacht voor meer natuurinclusieve landbouw. Op welke wijze dit specifiek zal gebeuren dient nog verder te worden onderzocht.

Ook indien de desbetreffende OCMW-percelen uiteindelijk niet zouden moeten ingezet worden om het flankerend landbouwbeleid van RUP Groen te realiseren, zullen ze wel ingezet worden als hefboom voor de beleidsdoelstellingen van Stad Gent. Zo zouden de OCMW-percelen bijvoorbeeld door Stad Gent mogelijk als hefboom ingezet kunnen worden om, in het kader van de stedelijke landbouwvisie, natuurinclusieve landbouw te stimuleren. Hierover zal in de toekomst beslist worden.

Relatie tot de landbouwvisie

In mei 2023 lanceerde de Stad Gent haar stedelijke landbouwvisie (eveneens goedgekeurd door de gemeenteraad). [De Gentse landbouwvisie](#) is samengevat in zes concrete beleidsdoelstellingen:

- Beleidsdoelstelling 1. De Stad Gent wil de veerkracht, economische rendabiliteit en het welbevinden van Gentse landbouwbedrijven versterken en verbeteren.
- Beleidsdoelstelling 2. De Stad Gent wil maximaal kwaliteitsvolle landbouwruimte vrijwaren voor professionele, duurzame en stadsgerichte landbouw.
- Beleidsdoelstelling 3. De Stad Gent stimuleert een korte en duurzame voedselketen, met een eerlijke prijs voor een eerlijk product.
- Beleidsdoelstelling 4. De Stad Gent moedigt natuurinclusieve landbouw aan en maakt, waar mogelijk, werk van natuur- en landschapsbeheer met landbouwers.
- Beleidsdoelstelling 5. De Stad Gent stimuleert dat landbouw weerbaarder is voor klimaatverandering en zelf een positieve bijdrage aan het klimaat levert.
- Beleidsdoelstelling 6. De Stad Gent faciliteert dat Gentse landbouwbedrijven via hun voedselproductie ook een maatschappelijke meerwaarde leveren.

Concreet betekent dit onder andere dat de Stad Gent zich actief zal inzetten om in samenwerking met de Gentse landbouwers te werken aan een mooi landschap en een gezonde biodiversiteit op het Gentse grondgebied. Dit kan op verschillende manieren: behouden en creëren van ruimte voor kleine landschapselementen, nestmogelijkheden op de boerderij, afbouwen van kunstmest, aanleg van voedselbossen, enz. Op die manier versterken landbouw en natuur elkaar nog meer.

De Stad vraagt ook om met deze doelen rekening te houden bij de verdere uitwerking van acties hieromtrent.

CONCLUSIE

De Stad Gent adviseert:

- Voorwaardelijk gunstig voor de uitbreiding van het visiegebied
- Voorwaardelijk gunstig voor de wijziging van het natuurbeheerplan.

De stad vraagt aan het Agentschap voor Natuur en Bos om op de hoogte te worden gebracht van de uiteindelijke beslissing.